

Візит делегації Познанської політехніки: нові угоди, вручення відзнак Почесного доктора та подвійних дипломів і лекції для студентів

Томаш Лодигівський – Почесний доктор КПІ ім. Ігоря Сікорського

КПІ ім. Ігоря Сікорського відвідала делегація представників Познанського університету технологій на чолі з його ректором професором Томашем Лодигівським.

Програма перебування польських освітян і науковців у Києві передбачала проведення впродовж 15 і 16 квітня кількох спільних з КПІ заходів, кожний з яких був для обох університетів дуже важливим.

Першим з них став круглий стіл "КПІ ім. Ігоря Сікорського – Познанська політехніка: нові горизонти співпраці", участь у якому взяли: з боку Познанського університету технологій – проректор з безперервної освіти Теофіл Єсіоновскі, декан факультету транспортної інженерії Францішек Томашевскі, декан фа-

культету електроніки та телекомунікацій Кшиштоф Весоловскі, заступник директора інституту будівельних конструкцій Войчех Сумелька, заступник директора інституту будівельних конструкцій Адам Глема та інші, а з боку КПІ – перший проректор академік НАН України Юрій Якименко, проректор з наукової роботи академік НАН України Михайло Ільченко, проректор з міжнародних зв'язків член-кореспондент НАН України Сергій Сидоренко, директор Механіко-машинобудівного інституту КПІ ім. Ігоря Сікорського член-кореспондент НАН України Микола Бобир, декан факультету менеджменту та маркетингу Олег Гавриш, заступник проректора з міжнародних зв'язків

Закінчення на 2-й стор. ➔

Конференція трудового колективу КПІ ім. Ігоря Сікорського

18 квітня 2019 р. в Центрі культури та мистецтв відбулася Конференція трудового колективу КПІ ім. Ігоря Сікорського. Її відкрив в.о. голови профкому працівників М.О.Безуглий. Він повідомив, що з 731 делегата зареєструвалися 587, кворум є, і можна розпочинати роботу.

На початку засідання делегати обрали робочу президію, до складу якої увійшли ректор КПІ ім. Ігоря Сікорського М.З.Згуровський, в.о. голови профкому працівників М.О.Безуглий, перший проректор Ю.І.Якименко, голова профкому студентів А.Ю.Гаврушкевич, голова Київської міської організації профспілки працівників освіти і науки України О.М.Яцунь і президент Асоціації випускників КПІ народний депутат України Д.Й.Андрієвський. Делегати також обрали редакційну та лічильну комісії.

Зліва направо: О.М.Яцунь, Д.Й.Андрієвський, М.З.Згуровський, Ю.І.Якименко, М.О.Безуглий, А.Ю.Гаврушкевич

Далі на конференції головував перший проректор Ю.І.Якименко. Він надав слово ректору. Оскільки термін чинного контракту М.З.Згуровського закінчується 19 травня цього року, він, згідно із законодавством, виступив зі звітом про свою роботу і роботу адміністрації університету за попередні 7 років.

Ректор охарактеризував здобутки університету в усіх основних напрямках його діяльності:

навчально-виховна робота, науково-інноваційна діяльність, проекти перспективного розвитку, міжнародні зв'язки, адміністративно-господарська робота (повний текст доповіді подаємо на стор. 3-6).

В.о. голови профкому працівників М.О.Безуглий і голова профкому студентів А.Ю.Гаврушкевич у своїх доповідях

Закінчення на 3-й стор. ➔

Вітаємо з Днем охорони праці!

Із 2002 року Україна, як і весь цивілізований світ, відзначає 28 квітня Всесвітній день охорони праці. За рекомендацією Міжнародної організації праці, цього року девіз Всесвітнього дня охорони праці – "Безпечне та здорове майбутнє праці".

Досягнення європейських стандартів життя, до яких ми прагнемо, неможливе без зміни свідомості у питаннях безпеки праці, зміни ставлення до питань власної відповідальності за безпеку життя та здоров'я.

Щиро бажаємо усім працівникам університету доброго здоров'я, благополуччя в родині та чистого неба.

Адміністрація та профком КПІ ім. Ігоря Сікорського

СЬОГОДНІ В НОМЕРІ:

1,2 Візит делегації Познанської політехніки

3-6 Доповідь ректора М.З.Згуровського на Конференції трудового колективу

7 До Міжнародного дня пам'яті Чорнобиля

8 День відкритих дверей у КПІ

Увага, конкурс!

Візит делегації Познанської політехніки: нові угоди, вручення відзнак Почесного доктора та подвійних дипломів і лекції для студентів

Закінчення. Початок на 1-й стор.

Сергій Шукаєв та інші. І, звісно, ректори обох університетів – професор Томаш Лодигівський та академік НАН України Михайло Згуровський. Крім того, учасниками засідання були директор ТОВ "Прогрестех Україна" Андрій Фіалковський та голова Ради ТОВ "Tucana Engineering Warsaw" Мирослав Крєкота.

Підписання чотиристоронньої угоди

Завершився круглий стіл підписанням чотиристоронньої угоди між КПІ ім. Ігоря Сікорського, Познанським університетом технологій, ТОВ "Tucana Engineering Warsaw" та ТОВ "Прогрестех-Україна". Від імені КПІ її підписав ректор академік НАН України Михайло Згуровський, від імені Познанської політехніки – її ректор професор Томаш Лодигівський, від імені компанії "Tucana Engineering Warsaw" – її директор Мирослав Крєкота, від імені компанії "Прогрестех-Україна" – її директор Андрій Фіалковський.

Як записано в угоді, перші два її учасники – університети – виступають як організації, що володіють виключними компетенціями у сфері підготовки фахівців в Україні та Польщі для авіа- та автобудівних підприємств. Ці компетенції дозволяють задовольняти потреби авіа- та автобудівної промисловості обох країн. Два інших – компанії, які працюють у галузі авіабудування – як організації, що володіють виключними компетенціями у сфері інжинірингу в авіа- та автобудуванні й наданні послуг технічного консультування в цих сферах. Тож співпраця всіх підписантів забезпечить синергетичний ефект на користь інжинірингу авіа- та автобудівної галузі в Україні та Польщі.

Основними завданнями співпраці учасники підписання визначили: вирішення актуальних завдань у сфері спільної підготовки фахівців для авіаційної та автопромисловості на основі взаємоузгоджених навчальних планів; спільне формування індивідуальних завдань на цілову підготовку персоналу для компаній, які підписали угоду; виконання в рамках науково-дослідних робіт студентів курсового і дипломного проектування, магістерських робіт, кандидатських дисертацій, розробок за конкретними завданнями відділів і служб компаній; спільне використання доступних інформаційних,

організаційних та інших ресурсів у межах угоди; обмін інформаційними матеріалами, здійснення разом підбору кандидатур студентів відповідних курсів і спеціальностей для їх подальшої цільової підготовки та розподілу на конкретні робочі місця на підприємствах компаній-підписантів; забезпечення проведення виробничої практики студентам

обох університетів на підприємствах компаній-партнерів за узгодженими спеціальностями; створення умов для виконання студентами курсових робіт і дипломних проектів, магістерських робіт, кандидатських дисертацій на виробничій базі партнерів та інше. А крім того, ще й надання університетами виробничим компаніям науково-технічної підтримки у вирішенні виробничих завдань, здійснення кадрового супроводження на підприємствах науково-технічних розробок; надання технічних консультаційних послуг співробітниками компаній-партнерів з окремих напрямів науки, техніки, економіки, організації та управ-

Перші випускники за програмою подвійного диплома КПІ ім. Ігоря Сікорського та Познанської політехніки

ління виробництвом; співпраця для подальшого розвитку інноваційних екосистем університетів з метою створення і виведення на ринки України, Польщі та інших країн світу передових стартапів у сфері авіа- та автобудування та інше.

Після круглого столу відбулося урочисте засідання Вченої ради університету, на якому ректору Познанського університету технологій професору Томашу Лодигівському було вручено відзнаки Почесного доктора КПІ ім. Ігоря Сікорського.

Томаша Лодигівського представив аудиторії ректор КПІ Михайло

Згуровський. Він закінчив Познанську політехніку в 1974 році, а в 2012-му її очолив. Основною сферою його наукових інтересів є обчислювальна механіка конструкцій. Томаш Лодигівський є автором багатьох наукових робіт у цій галузі, членом Комітету механіки Польської академії наук та Центральноєвропейської асоціації обчислювальної механіки, співзасновником Польського товариства комп'ютерних методів у механіці. Крім того, він є керівником Ради користувачів Познанського Центру суперкомп'ютерних обчислень і заступником голови Конференції ректорів технічних університетів Польщі. Кавалер Срібного Хреста Заслуги (2001 рік) та Лицарського Хреста Ордена Відродження Польщі (2013 рік).

Упродовж багатьох років ректор Лодигівський докладає багато зусиль для розвитку співробітництва очолюваного ним університету з КПІ ім. Ігоря Сікорського. За його участю започатковано спільну програму подвійних дипломів з механічної інженерії, проводяться спільні семінари і конференції, розпочато обмін студентами, працює проект мобільності європейської програми Erasmus+, розпочато співпрацю бібліотек і редакцій наукових журналів, зроблено перші спільні кроки в організації спільних досліджень у сфері космічних технологій, біомедичної інженерії та інших напрямках. Отож, зважаючи на визначні наукові заслуги Томаша Лодигівського та його величезний особистий внесок у розвиток співпраці між двома університетами, Вчена рада КПІ ім. Ігоря Сікорського присвоїла йому звання "Почесний

видатного механіка, фахівця з опору матеріалів і теорії пружності, пам'ятник якому встановлено перед історичним корпусом №1 Київської політехніки. Він також розповів про напрями своєї наукової роботи й новинні здобутки.

Але на цьому урочистості не завершилися. Ще одним їхнім яскравим епізодом стало вручення дипломів професійних магістрів першим випускникам Механіко-машинобудівного інституту та, водночас, Познанської політехніки, які навчалися за програмою подвійного диплома за напрямом "Машинобудування". Ними стали Леонід Яшкін, Михайло Євтушенко та Богдан Титаренко. Нагадаємо, угоду про започаткування цієї програми ректори обох університетів підписали восени 2017 року, а на початку 2018-го наші студенти розпочали включене навчання в польському виші за узгодженою програмою.

Після вручення дипломів ректори підписали ще один документ – додаток до угоди щодо програм подвійного диплома "Inter-institutional learning agreement on double master's degree programme".

А насамкінець проректор з міжнародної співпраці Познанської політехніки Теофіл Єсіоновскі розповів про свій університет та нові горизонти співпраці між ПУТ і КПІ. Його розповідь розпочалася з демонстрації відеофільму про Познанський університет технологій, який є нині одним із провідних і найпопулярніших серед польських абітурієнтів закладів вищої освіти. Утім, не лише серед польських: за словами Теофіла Єсіоновскі, в ПУТ сьогодні навчаються студенти з 60 країн світу, в тому числі і з України.

"Співпраця з Познанською політехнікою допомагає Київському політехнічному інституту ім. Ігоря Сікорського стати частиною європейського освітнього простору, а нашим студентам – фахівцями, які мають знання і компетенції європейських інженерів, – наголосив, завершуючи урочисте засідання Вченої ради, Михайло Згуровський. – І в цьому – величезна заслуга ректора Познанської політехніки Томаша Лодигівського, за що ми йому дуже вдячні".

Завершилася програма перебування делегації Познанського університету технологій в КПІ ім. Ігоря Сікорського 16 квітня лекцією "Non-integer order calculus for modelling of mechanical processes", яку заступник директора інституту будівельних конструкцій ПУТ професор Войцех Сумелька прочитав для студентів Механіко-машинобудівного інституту, і лекцією від директора фінансової компанії професора Адама Лодигівського "Quantative strategies in Poland" для студентів факультетів менеджменту та маркетингу, інформатики та обчислювальної техніки, прикладної математики, а також Інституту прикладного системного аналізу.

Дмитро Стефанович

Конференція трудового колективу КПІ ім. Ігоря Сікорського

Закінчення. Початок на 1-й стор.

розповіли про роботу щодо захисту прав працівників і студентів, яку протягом року виконували очолювані ними організації, зокрема про підготовлені ними звернення до державних органів.

Після завершення звітів на запитання делегатів відповіли А.Ю.Гаврушкевич, проректор з навчально-виховної роботи П.О.Киричок і уповноважена особа з питань внутрішнього аудиту університету С.А.Огінський. Після цього з коротким повідомленням про діяльність Київської міської організації профспілки працівників освіти і науки України виступив її голова О.М.Яцунь.

На пропозицію заступника голови профспілкового комітету В.О.Корсакова делегати затвердили звіт ректора та голів профспілкових комітетів і визнали, що Колективний договір за 2018 р. та перший квартал 2019 р. виконано в цілому.

Делегати також схвалили і визнали задовільною роботу ректора за звітний період.

Після цього за поданням представника редакційної комісії заступника голови профспілкового комітету працівників О.І.Шейка конференція розглянула та затвердила усі розділи Колективного договору і Колективної угоди на період з квітня 2019 року по квітень 2020 року з редакційними правками, які запропонувала робоча комісія.

Далі делегати конференції обговорили пропозиції щодо кандидатур на посаду ректора нашого університету. Інформацію щодо обговорення та висунення трудовими колективами претендентів на посаду ректора КПІ ім. Ігоря Сікорського надав заступник голови організаційного комітету з проведення виборів ректора М.О.Безуглий. Він повідомив про те, що відбулося 127 засідань кафедр, 17 конференцій та зборів трудових колективів факультетів та 7 навчально-наукових інститутів, 5 відокремлених підрозділів, а також профкомів праців-

ників і студентів. Усі ці підрозділи висували одну й ту саму кандидатуру – діючого ректора М.З.Згуровського. Право висунути кандидатуру на посаду ректора має і Конференція трудового колективу університету.

Далі виступили директор ММІ М.І.Бобир, декан ІХФ Є.М.Панов, професор кафедри історії ФСП Б.П.Ковальський, керівник оргвідділу департаменту міжнародного співробітництва А.В.Ковтун, голова профбюро студентів ІХФ студент 2-го курсу В.І.Момот, зав. кафедри електронної інженерії В.І.Тимофєєв, голова профкому студентів А.Ю.Гаврушкевич. Усі вони пропонували висунути кандидатуру М.З.Згуровського на посаду ректора нашого університету. Конференція майже одностайно (один утримався) рекомендувала висунути М.З.Згуровського претендентом на посаду ректора нашого університету.

Насамкінець конференція затвердила склад комісії з трудових спорів та ради з житлових і соціально-побутових питань.

В. Миколаєнко

Доповідь ректора М.З.Згуровського на Конференції трудового колективу

Шановні делегати конференції, шановні гості!

Цьогорічне зібрання проходить на тлі важливих соціально-політичних подій в Україні. Послідовне обрання Глави держави і депутатів парламенту стає для нашого суспільства рухом до подальшого ствердження демократичної, європейської країни. Важливо, що цей поступ визначає перспективи розвитку національної освіти і науки, а відтак і нашого університету.

Щороку ректор звітує перед Конференцією трудового колективу та виступає з доповіддю про роботу університету на сесіях професорсько-викладацького складу КПІ. Разом з тим, існує нормативна вимога про звіт ректора перед трудовим колективом за виконання свого контракту перед закінченням терміну його дії. Цей термін закінчується 19 травня цього року. Тому дозволяє мені прозвітувати про результати своєї роботи і роботи адміністрації КПІ за попередні 7 років.

Звітний період виявився надзвичайно складним як для нашої країни, так і для КПІ. П'ять років поспіль Україна відстоює незалежність та територіальну цілісність ціною життів своїх співгромадян та величезних економічних втрат. Сумний мартиролог київських політехніків, які загинули в цій боротьбі, зріс до 14 імен. Ми безмежно вдячні їм і багатьом тисячам тих, хто ціною своїх життів захистив українцям мир і їх європейський вибір.

Пройшовши через революційні події, потрапивши у вир збройної агресії, країна постала перед новими викликами. За цих умов київським політехнікам довелося скоригувати концептуальні засади своєї діяльності в частині підвищення внеску університету в обороноздатність держави за рахунок наукових розробок КПІ та підготовки висококваліфікованих фахівців для збройних сил України.

Зокрема, університет став розробником понад сорока новітніх технологій подвійного та спеціального призначення і головним методичним центром країни з підготовки кадрів за програмами "Організація захисту інформації та кібернетичної безпеки", "Управління в сфері оборонно-промислового комплексу", "Експлуатація та ремонт безпілотних літаків-розвідників". За три останні роки військовими навчальними підрозділами КПІ було випущено 364 офіцери кадру і понад 1550 офіцерів запасу.

Багаторічна напружена робота колективу університету сьогодні отримує високу оцінку на національному і міжнародному рівнях. Уже п'ять років поспіль КПІ утримує першість серед українських закладів вищої освіти за результатами незалежного рейтингу "Топ-200 Україна". На міжнародній арені університет постійно покращував свої позиції за групою рейтингів QS, Вебметрікс, UniRank та інших, увійшовши до 500 кращих університетів світу.

У 2016 році відбулася знаменна подія – Київському політехнічному інституту було присвоєно ім'я нашого видатного вихованця 1907–1911 років Ігоря Сікорського. Саме його постать є втіленням образу справжнього політехніка, адже власноручно створюючи свої літаки, він був і механіком, і матеріалознавцем, і зв'язківцем, і оптиком, тобто Сікорський був геніальним інженером у широкому розумінні цього слова. Хочеться вірити, що щаслива вдача Ігоря Сікорського символічно пошириться і на КПІ, що нам усім зараз надзвичайно потрібно і буде потрібно наступним поколінням київських політехніків.

Втілюючи стратегію розвитку університету до 2020 року, ми ставили перед собою завдання модернізувати КПІ на основі кращих світових моделей дослідницьких університетів зі збереженням власних традицій. Ці моделі у Європі, Північній

Америці, Японії та Китаї передбачають обов'язкове органічне поєднання освітньої, наукової та інноваційної складових діяльності університету.

Тому протягом усіх семи останніх років нами вдосконалювалося інноваційне середовище "Sikorsky Challenge" для розвитку наукоємних технологій шляхом поєднання освітньо-наукових розробок КПІ з потребами вітчизняних і зарубіжних високотехнологічних компаній. За роки функціонування такої моделі створено і виведено на ринки понад 150 високотехнологічних продуктів і технологій із значним соціальним та економічним ефектом. Підготовлено нову генерацію інженерів-інноваторів, які за останні роки стали успішними із своїми стартапами в Україні і світі.

Серед впроваджених розробок – завод з очищення шахтних вод у місті Алчевську (яке сьогодні, на жаль, перебуває на тимчасово окупованій території), два перші українські наносупутники: "PolyTAN-1" і "PolyTAN-2-SAU", безпілотні літаки-розвідники Spectator, що поставлені на захист кордонів нашої країни, системи кібербезпеки, які захищають національні інформаційні ресурси, і багато інших.

Обрана нами і впроваджувана протягом останнього часу модель підготовки інженерів передбачала, крім сучасного фахового та практичного навчання, оволодіння глибокими знаннями з фундаментальних природничих дисциплін. Для того щоб діяти за цією моделлю, нам довелося шукати шляхи подолання розриву між рівнем підготовки з фізики та математики в загальноосвітніх школах і нашими вимогами до студентів. Для цього в КПІ вже три роки поспіль діє система адаптаційних курсів з математики та фізики для першокурсників.

Вагомою складовою забезпечення високої якості освіти в КПІ було подальше вдосконалення комплексної системи оцінювання залишкових знань студентів, впровадженої у 2006 році, яка не має аналогів у інших навчальних закладах України. На сьогодні вона забезпечує незалежний моніторинг залишкових знань студентів старших курсів з фундаментальних, професійно-орієнтованих і фахових дисциплін, з інформаційних технологій, англійської мови; дає можливість контролю якості дипломних проектів;

Продовження на 4-6-й стор. ➔

М.З. Згуровський

Доповідь ректора М.З.Згуровського на Конференції трудового колективу

Продовження. Початок на 3-й стор.

відзеркалює оцінку наших випускників роботодавцями. Всього за 7 останніх років самооаналізом було охоплено 1200 дисциплін, 143 спеціальності, понад 55 тис. студентів.

Протягом звітного періоду здійснювалося стимулювання більш високих форм роботи викладачів і науковців, таких як пріоритетна підготовка магістрів, кандидатів та докторів наук, підвищення кваліфікації та перепідготовка кадрів для економіки країни, наукові дослідження та інновації, робота за системою дуальної освіти, публікації наукових праць у світових виданнях з високим імпаکت-фактором.

Виконувався комплекс заходів щодо розширення зв'язків з роботодавцями. Працевлаштування випускників КПІ відбувалося відповідно до власного Положення, на основі прямих угод з підприємствами. Ця система передбачає також регулярні зустрічі випускників і кафедр з роботодавцями в рамках заходів "Ярмарок професій" та "Ярмарок вакансій". Значущою для університету стала співпраця з лідерами в галузі космічних і авіаційних технологій: КБ "Південне", ДП "Антонов", компаніями "Боїнг" і "Прогрестех", компанією ДТЕК – лідером паливно-енергетичного комплексу та іншими гігантами вітчизняної промисловості. Усього сьогодні діє понад 2000 угод з великими підприємствами.

Усвідомлюючи, що готувати якісних інженерів без співпраці з роботодавцями стає малоефективним, ми розпочали втілення проєктів дуальної освіти. Зокрема, на базі Механіко-машинобудівного інституту було створено спільний з компаніями "Боїнг" і "Прогрестех" навчально-науковий центр, де ми готуємо за дуальною системою інженерів-механіків для авіаційної промисловості.

За подібною моделлю на факультеті інформатики та обчислювальної техніки протягом останніх семи років успішно працює центр дуальної освіти в галузі телекомунікацій, створений спільно з відомою американською компанією "NetCracker". Факультетом менеджменту та маркетингу спільно з Державним концерном "Укроборонпром" здійснюється підготовка фахівців за новою магістерською програмою "Управління в сфері оборонно-промислового комплексу". Такий досвід маємо постійно поширювати.

Протягом останніх семи років КПІ брав активну участь у створенні нової нормативно-правової бази освіти і науки. Ще у 2012 році саме в КПІ було підготовлено проєкт Закону України "Про вищу освіту", який був ухвалений Верховною Радою України 1 липня 2014 року. Закон України "Про наукову і науково-технічну діяльність", розроблений за активною участю наших фахівців, було прийнято у 2015 році. В тому ж році було ухвалено новий Перелік галузей знань та спеціальностей та Положення про здобуття вчених звань професора і доцента. Провідні викладачі та науковці нашого університету, які брали участь у розробленні цих документів, увійшли до науково-методичних комісій та спеціалізованих вчених рад за багатьма новими спеціальностями і долучилися до створення стандартів вищої освіти.

Сьогодні з упевненістю можна говорити, що запровадження щорічного оцінювання науково-педагогічних працівників в університеті підвищило їх вимогливість до власної діяльності. Так, за сім років середній рейтинг за науково-інноваційну роботу викладачів зріс майже удвічі (з 497 до 870 балів). На часі подальше вдосконалення такої важливої складової оцінювання, як "викладач очима студентів" в системі "Електронний кампус".

Важливим напрямом нашої роботи стала підготовка до акредитації навчальних програм

через європейські освітні та професійні інженерні асоціації. Протягом трьох останніх років київські політехніки у співпраці з Британською Радою виконували проєкт "Вдосконалення системи оцінювання та забезпечення якості інженерної освіти". Результатом стало створення при КПІ Центру європейської акредитації інженерних програм, який вже в цьому році розпочинає свою практичну діяльність.

Залишаючись вірним принципам забезпечення високої якості підготовки фахівців та виконання наукових досліджень, університет продовжив формування культури академічної доброчесності та протидії проявам плагіату. КПІ першим почав розміщувати тексти дисертаційних робіт кандидатів і докторів наук на своєму сайті. Сьогодні кожна кафедра університету має здійснювати перевірку на плагіат студентських робіт та академічних праць своїх співробітників.

У 2015 році Конференція трудового колективу затвердила Кодекс честі КПІ. В ньому зафіксовано ключові морально-етичні принципи університетської громади, а також сформульовано головні засади політики академічної доброчесності.

Протягом звітного періоду ми запровадили комплексну систему доуніверситетської підготовки. Вона передбачає проведення щорічних предметних олімпіад школярів на базі КПІ, олімпіади "Future of Ukraine" серед студентів технічних університетів України для відбору в магістратуру КПІ, розширення співпраці з Малою академією наук, вдосконалення власної системи доуніверситетської підготовки. Усього через цю систему КПІ щороку приймає на бакалаврські програми понад 50% абітурієнтів, з них 150 випускників МАН, та третину вступників на магістерські програми.

Шановні колеги, маючи незаперечні успіхи в підготовці інженерних кадрів, ми повинні визнати і наростаюче відставання КПІ від сучасних вимог високотехнологічного ринку праці, особливо за умов стрімкого поступу четвертої промислової революції. До наявних проблем насамперед слід віднести: неякісне викладання окремих застарілих дисциплін, на що найчастіше скаржаться студенти; відсутність уміння і бажання деяких викладачів побудувати процес ефективного донесення знань до студентів; перевантаженість викладачів в більшості непотрібною, бюрократичною роботою з надання різноманітних звітів і форм; відірваність окремих прикладних дисциплін від нагальних потреб практики та інше.

Цей комплекс проблем змушує нас суттєво вдосконалити зміст і методику навчання відповідно до сучасних вимог суспільства і ринку праці, знизити рівень бюрократії і зарегульованості цієї ланки роботи.

Кадрова політика, яку ми багато років проводимо, – це створення сплаву завзятої молоді та мудрої, досвідченої професури. Ми виходимо з того, що не лише вік визначає можливість подальшої роботи викладача, а і його активність і професіоналізм. Випускники аспірантури постійно поповнюють викладацький склад кафедр. Сьогодні середній вік викладачів КПІ встановився на рівні 51 року, що для нашої непростой професії є, мабуть, оптимальним.

Протягом звітного періоду кадровий потенціал університету помітно посилюється. Кількість штатних докторів наук, професорів зросла на 38 осіб, кандидатів наук, доцентів – на 149. На сьогодні професорсько-викладацький склад налічує 2897 осіб, з яких 2410 штатних і 487 сумісників.

Визначальною домінантою в кадровій роботі був соціальний, людський вимір розвитку університету. За умов поглиблення соціальної напруги в суспільстві, особливої ваги в роботі колективу

набули чуйне ставлення до кожної людини, підтримка атмосфери творчості, співпраці та взаємодопомоги серед його членів; поглиблення принципу "безсуб'єктності" в управлінні персоналом; захист гідності, академічних свобод студентів і співробітників, свободи їх волевиявлення.

Важливим напрямом нашої роботи є підвищення кваліфікації та стажування викладачів, що здійснюється як системою післядипломної освіти КПІ, так і за програмами стажування в зовнішніх установах і організаціях. Кількість науково-педагогічних працівників, які торік підвищили свою кваліфікацію, зросла до 388 осіб.

Актуальним напрямом нашої роботи було і залишається видання власної навчально-наукової літератури. За останні 7 років у видавництві "Політехніка" вийшло понад тисячу її найменувань. Суттєво зросла кількість електронних видань. Ми продовжуємо працювати над підвищенням якості роботи видавництва, створенням привабливих умов для наших авторів.

Важливим завданням для нас було розширення та утримання навчально-лабораторного фонду університету. За останні 7 років ми розширили його за рахунок звуження орендної діяльності. Нині маємо 1839 навчальних приміщень, з них 1460 аудиторій і лабораторій, 220 комп'ютерних класів.

Шановні делегати конференції! Навчально-виховна робота КПІ була спрямована на гармонійне поєднання навчання та наукової діяльності з духовним, фізичним, культурним розвитком молоді.

Предметом постійної уваги університету є успішність студентів. Орієнтація КПІ на підвищення якості навчання, посилення його фундаментальності дозволила щороку покращувати як поточну успішність студентів, так і результативність їх виступів на всеукраїнських і міжнародних олімпіадах. Про це свідчить перше місце серед технічних університетів України, яке КПІ традиційно посідає усі ці роки. Кількість переможців за цей час зросла з 39 у 2012 р. до 52 осіб у 2018-му. Четверо студентів КПІ стали переможцями і призерами Світової олімпіади з математики серед класичних університетів.

Традиційними також стали перемоги на світових змаганнях команди "білих хакерів" на чолі з науковим співробітником Фізико-технічного інституту Миколою Ільїним. Практично "увірвалася" до клубу світових грандів у галузі ІТ команда ІС33І, яка стала кращою на змаганнях ІТ фахівців Збройних сил України та бронзовим призером TIDE Хакатону країни НАТО, що відбувся у Варшаві в лютому-березні цього року.

Протягом тривалого часу наш університет організовує Відкриту міжнародну студентську олімпіаду з програмування ім. Лебедева-Глушкова "KPI-OPEN", яка стала іміджевим заходом для університету. В липні 2018 року ця олімпіада пройшла вже втринадцяте, і в ній взяли участь 95 команд з 8 країн світу.

Постійно зростає кількість персональних та іменних стипендіатів державного і відомчого рівнів, стипендіатів імені видатних учених. Так, у 2012 році їх було 259, а у 2018-му – понад 300, у тому числі 5 стипендіатів Президента України, 4 – Верховної Ради, 2 – Кабінету Міністрів, 36 – іменних стипендій.

Важливими ланками управління університетом стали органи студентського самоврядування. Вони перебирають на себе багато хороших справ, якими ми можемо пишатися. Разом з департаментом виховної роботи проводиться Міжнародна літня школа "Сучасні досягнення інформатики, математики та фізики", Міжнародна літня науково-освітня школа студентів технічних університетів Європи "BEST",

➔ "День першокурсника", Дні КПІ; конкурси "Таланти КПІ", конкурси "Королева КПІ" та "Містер КПІ", інтелектуально-спортивна гра "Естафета здоров'я", "Ліга сміху", багато інших спортивних і культурних заходів.

Духовному і естетичному вихованню молоді служать Центр культури та мистецтв КПІ, в якому постійно функціонують Картинна галерея ім. Григорія Синиці, 16 гуртків художньої самодіяльності, в тому числі Народна капела бандуристів, Народна академічна хорова капела, Народний естрадний театр аматорів ЕТА, який нещодавно відзначив своє 60-річчя, Народний ансамбль танцю "Політехнік" та інші.

Протягом останніх років актуалізувалася проблема безпеки на території КПІ. Для її вирішення розроблено комплексну систему безпеки в університеті, створено відповідний департамент, встановлено камери відеоспостереження та турнікети в гуртожитках і окремих навчальних корпусках.

Центром розвитку кар'єри КПІ двічі на рік (у квітні і листопаді) організовується Ярмарок вакансій, презентації, тренінги від провідних компаній України. У 2012 році кількість учасників Ярмарку вакансій складала 40 компаній, а у 2018 – 93.

Продовжився активний розвиток "низових студентських ініціатив", які дозволили втілити в життя низку важливих молодіжних проектів силами самих студентів. Завдяки спільним зусиллям ініціативних команд проекти КПІ декілька років поспіль вигравали в конкурсі "Громадський бюджет м. Києва". На цих справах студентська молодь набуває досвіду управлінської діяльності, зміцнює свою громадянську і патріотичну позицію. Нам лише потрібно їм більше довіряти і ставитися до них, як до своїх молодших колег і партнерів.

Шановні делегати конференції! Науково-інноваційна робота протягом звітного періоду набула нового і принципово важливого значення для нашого університету. За умов переходу до трирівневої системи підготовки кадрів саме включення наукових досліджень та інновацій у навчальні плани і програми другого і третього рівнів підготовки дозволяє відносити КПІ до категорії дослідницьких університетів.

Події останніх п'яти років значною мірою спрямували науковий сектор університету на зміцнення обороноздатності держави. Вже сьогодні створені нашими науковцями технології працюють на захист суверенітету та територіальної цілісності України.

На жаль, протягом попередніх семи років університет отримував недостатнє фінансування на науково-дослідні роботи з боку держави. Розмір бюджетних коштів на наукову діяльність КПІ усі ці роки залишався на рівні 28–30 млн грн, незважаючи на падіння курсу національної валюти за зазначений період часу майже втричі.

Для виконання основних завдань, що поставили перед університетом, та уникнення втрати наукових шкіл, КПІ постійно нарощував співпрацю з промисловістю, збільшуючи частку госпдоговірної та інноваційної фінансування науки. Як наслідок, за звітний період ця частка зросла майже вдвічі, що дозволило в минулому році перевищити 70-мільйонний рівень обсягів виконання наукових досліджень.

За цей час кількість пріоритетних дослідницьких програм університету зросла з п'яти до восьми. Додатково було введено "Космічну програму", програми "Чиста вода" та "Здоров'я людини".

Серед найважливіших завдань КПІ в науковій роботі була і залишається підготовка наукових кадрів вищої кваліфікації. Нова модель підготовки докторів філософії, яку розпочато в 2016 році, базується на двох складових: дослідницькій і академічній. Новою в цій моделі є академічна складова, яка ґрунтується на вивченні низки системуютьорюючих дисциплін загальним обсягом 30 кредитів, покликаних забезпечити загальнонауковий рівень пошуків.

За останні 7 років в аспірантурі КПІ пройшли навчання 995 осіб, 76 – в докторантурі. Захищено 746 кандидатських і 95 докторських дисертацій, що забезпечило суттєве поповнення професорсько-викладацького складу університету.

Разом з тим, нам варто активізувати свою діяльність у цьому напрямку, адже кількість аспірантів, що навчаються в КПІ, майже не змінюється за останні 7 років. Так, у 2012 році до аспірантури було зараховано 248 аспірантів, у 2015-му – 212, а у 2018 році – 217. Такий стан речей жодним чином не може нас задовольняти. Також майже незмінними залишаються невисокі показники ефективності випуску з аспірантури.

Протягом звітного періоду продовжувалася робота з набуття, охорони і захисту об'єктів права інтелектуальної власності. Усього з 2012 по 2018 роки подано 1583 заявки на об'єкти промислової власності та отримано 1635 патентів. У 2018 році отримано 239 патентів, що складає максимальну кількість за останні 7 років.

Продовжувало свою діяльність Науково-технічне об'єднання "КПІ-Телеком", на хостингових серверах якого розміщено понад 500 сайтів підрозділів. На поштовому сервері відкрито 4600 поштових скриньок співробітникам і студентам університету. Подальшого розвитку набула мультисервісна мережа доступу Wi-Fi з централізованим управлінням. Кількість постійних користувачів цієї мережі вже досягла 20 тис.

Унікальним центром вивчення історії науки і техніки, науково-просвітницької діяльності став Державний політехнічний музей. За сім останніх років він прийняв понад 150 тисяч відвідувачів, зокрема 290 делегацій із 46 країн світу. На базі музею організовувалися наукові дослідження в галузі науки і техніки, конференції, круглі столи, а музейна колекція поповнилась на 3600 одиниць основного та науково-допоміжного фондів. Вийшли друком 8 томів фундаментального видання "Видатні конструктори України" за підсумками проведених академічних читань.

Науково-технічна бібліотека університету набула нової якості, перетворившись на потужний освітньо-науковий осередок не лише КПІ, а й міста Києва і країни. Вона стала ініціатором низки сучасних освітньо-наукових проектів, забезпечила доступ до міжнародних реферативних та наукометричних баз даних Scopus та Web of Science, до 12 тематичних баз даних компанії EBSCO Publishing, найбільшого агрегатора наукових ресурсів провідних видавництв світу. Важливим напрямом діяльності Бібліотеки є організація та проведення комплексу заходів, орієнтованих на формування академічної доброчесності.

З метою заохочення публікацій науково-педагогічних працівників у провідних виданнях, що входять до міжнародних наукометричних баз даних Scopus та Web of Science, запроваджено систему преміювання авторів.

Для молодих викладачів, які вдало поєднують педагогічну діяльність з виконанням наукових досліджень, продовжувалося щорічне проведення конкурсу "Викладач-дослідник КПІ". За рішенням Вченої ради переможці цього конкурсу отримують 20-відсоткову надбавку до посадового окладу.

За останні сім років 5 київських політехніків отримали державні нагороди України, 10 – удостоєні почесних звань: "Заслужений діяч науки і техніки України", "Заслужений працівник освіти України", "Заслужений винахідник", "Заслужений працівник фізичної культури і спорту України".

За період з 2012 по 2018 роки тридцять наших учених стали лауреатами Державних премій України в галузі науки і техніки, а троє – лауреатами Державних премій України в галузі освіти.

Указом Президента України від 8 квітня цього року Державні премії в галузі науки і техніки присуджені декану факультету інформатики та обчислювальної техніки Сергію Федоровичу Теленику, завідувачу кафедри ФІОТ Олександрові Івановичу

Роліку, доценту факультету електроенергетехніки та автоматики Максиму Анатолійовичу Щербі та професору факультету електроніки Сергію Анатолійовичу Найді.

За останні 7 років Преміями Президента України для молодих учених нагороджено 30 осіб, п'ять наших науковців стали лауреатами Премії Кабінету Міністрів України.

Шановні делегати конференції. Міжнародна діяльність є пріоритетним напрямом для нашого університету. За цією складовою КПІ вже 12-й рік поспіль посідає перше місце у вітчизняному університетському рейтингу "Топ-200 Україна". Як визнання високого авторитету університету, КПІ доручено організувати роботу Національного номінаційного комітету України з присудження премії Нобелівського фонду сталого розвитку та супровід національного конкурсу проектів у цій сфері.

За звітний період ми виконували проекти за програмами Євросоюзу, Євразії, НАТО, Британської Ради, Польської академії наук. З них три – за Сьомою рамковою програмою ЄС, чотири – за програмами "Horizon 2020", шість – за програмою НАТО "Наука заради миру і безпеки", двадцять – білатеральних проектів. За програмою Erasmus+ кількість проектів зросла з 9 в 2015 році до 64 у 2018-му. Загальна кількість міжнародних наукових та освітніх проектів за ці роки досягла 350. Для порівняння, у 2012 році таких проектів було 24.

За звітний період відбулося дворазове збільшення кількості студентів КПІ, які проходили навчання в закордонних університетах у рамках програм академічної мобільності. Сьогодні їх 225 осіб. Значно зросла кількість програм подвійних дипломів. Сьогодні вони діють з 17 університетами з 10 країн світу.

Проводиться робота із заснування філії КПІ в Єгипті. Цей проект ми розглядаємо як пілотний для України. Він може стати хорошим стартом для запуску нової системи міжнародного трансферу освітніх послуг.

Надходження від усіх видів зовнішньоекономічної діяльності за звітний період зросли майже втричі і зараз складають 7% від консолідованого бюджету КПІ.

Маємо зазначити, що факторами, які стримують подальший розвиток цього виду діяльності, є недостатній рівень знань ділової англійської мови студентами і викладачами університету і низька активність майже 90% кафедр у міжнародній сфері.

Через покращення цих показників ми можемо збільшити частку іноземних студентів до 10% (зараз маємо близько 2%), як мінімум подвоїти кількість міжнародних проектів, започаткувавши їх на кожній кафедрі, суттєво підняти надходження до бюджету університету до 20–25% від цього виду діяльності.

Шановні делегати конференції! Координацію дій щодо інформатизації управління університетом, розвитку майнового комплексу, виконання інвестиційних проектів, соціального забезпечення було доручено департаменту перспективного розвитку.

За звітний час в інформаційну платформу КПІ впроваджено автоматизовані системи "Деканат", "Студмістечко", "Документ", "Облік кадрів", "Рейтинг науково-педагогічного персоналу", автоматизовано операції онлайн-оплати за проживання в гуртожитках, розрахунку рейтингу студентів, нарахування стипендії; розроблено базу даних співробітників університету для онлайн-сервісів, розроблено автоматизовану перепускную систему. Щорічно проводилися семінари для більш ніж 130 співробітників, які супроводжують веб-ресурси підрозділів.

Завдяки системній роботі протягом останніх трьох років КПІ впевнено посідав перше місце серед ВНЗ України у рейтингу популярності офіційних веб-сайтів та ділив перше-друге

Доповідь ректора М.З.Згуровського на Конференції трудового колективу

Закінчення. Початок на 3-5-й стор.

місця серед ВНЗ України за результатами світового рейтингу Webometrics.

Продовжувалася оптимізація використання майнового комплексу. Його загальна площа за звітний період не змінилась і складає 543 тис. м². Близько 5 тис. м² (менше 1%) цих площ здається в оренду для надання студентам і співробітникам соціально-побутових послуг.

Продовжувалося інвестиційне будівництво студентського гуртожитку по вул. Виборзькій, навчальних площ для ІТС та для ліцею КПІ.

Соціальне забезпечення київських політехніків було важливим напрямом роботи департаменту. Щороку на базах відпочинку КПІ оздоровлювалися всі охочі студенти і співробітники, а це близько 3,5 тисячі осіб. Понад 2,5 тисячі членів нашого колективу протягом року відпочивали в режимі "бази вихідного дня". Разом середня кількість відпочивальників щороку досягала 6000 осіб. Вартість оздоровлення в КПІ усі ці роки була однією з найнижчих серед університетів України.

Шановні делегати конференції! Протягом звітного періоду велика увага спрямовувалася на експлуатацію і розвиток матеріальної бази університету, втілення програми енергозбереження, вирішення соціальних питань студентів і співробітників.

Стабільне фінансово-економічне становище КПІ забезпечувалося запровадженням системи ефективного фінансового менеджменту, постійним моніторингом виконання кошторису, вчасним здійсненням усіх видів виплат: заробітної плати, стипендій, матеріальної допомоги, сплати комунальних послуг, податків та зборів до бюджетів усіх рівнів. Протягом 2012–2018 рр. бюджет університету зріс удвічі. Середня заробітна плата працівників виросла в 2,5 разу, зокрема доцента – в 2,84 разу, провідного інженера – в 2,7 разу. За 7 років соціальними виплатами було охоплено 80% співробітників університету на загальну суму 266,5 млн грн.

Ми намагалися всебічно розвивати матеріальну базу КПІ, здійснюючи капітальне будівництво та проводячи ремонтні роботи в навчальних корпусах, гуртожитках та на території університету. Постійна увага приділялась експлуатації 34 навчальних корпусів загальною площею 460 тис. м², 20 гуртожитків площею 153 тис. м², Науково-технічної бібліотеки, Центру культури та мистецтв, Центру студентського харчування, Державного політехнічного музею, чотирьох баз відпочинку, шести житлових будинків, усього понад 80 складних об'єктів.

Враховуючи постійно зростаючі тарифи на комунальні послуги, університет здійснював комплекс заходів з енергозбереження. За окремою програмою в навчальних корпусах і гуртожитках встановлювалися системи автоматики енергоспоживання, замінювалися вікна на енергозберігаючі, утеплювалися стіни. У 2018 р. тарифи на енергоносії зросли в середньому на 20%. Попри це, комплекс робіт з енергозбереження забезпечив зменшення загальної вартості спожитих енергоресурсів на 7,1%.

Студмістечко КПІ є складним соціально-господарським організмом, у якому компактно розташовано 20 студентських гуртожитків, студентська поліклініка, пішохідна зона по вул. Політехнічній, два студентські сквери і мале спортивне ядро. У студмістечку проживає близько 13 тисяч студентів.

Силами студмістечка проводиться величезний обсяг ремонтних робіт, заходів з благоустрою території і студентських скверів. З метою покращення організації дозвілля студентів за останні роки було облаштовано спортивні

кімнати у більшості гуртожитків. Задля підвищення рівня безпеки та посилення контролю за перепускним режимом в усіх гуртожитках встановлено системи автоматизованого пропуску та відеоспостереження. Всі гуртожитки підключено до комп'ютерної мережі за допомогою оптичних каналів зв'язку, в багатьох з них додатково створено робочі кімнати.

Разом з тим, через законодавче обмеження плати за проживання в гуртожитках на рівні не вище 40% від розміру стипендій, через постійне зростання тарифів на енергоносії та цін на усі види послуг і матеріалів, останніми роками збільшується фінансовий розрив між потребами на утримання гуртожитків і їх фактичним станом.

За таких умов університетом здійснюється внутрішній перерозподіл ресурсів, спрямований на скорочення енерговитрат. Протягом останніх п'яти років у план ремонтів закладалися видатки на заходи з енергозбереження. Власними силами проводилися заміна вікон, реконструкція теплових пунктів і електромереж освітлення гуртожитків з встановленням світлодіодних світильників, датчиків руху, реле часу та іншого енергозберігаючого обладнання. Вжиті заходи дозволили знизити споживання води на 43%, електроенергії на 22%, теплової енергії на 50%.

Задля забезпечення суттєвої економії коштів зменшувалася частка ремонтних робіт, які виконувалися сторонніми організаціями шляхом передачі цих обсягів службі експлуатації студмістечка.

Результати роботи численних контролюючих органів країни протягом звітного періоду показали, що КПІ забезпечив використання державного майна та коштів суворо за призначенням. Відчуження майна та землі не відбувалось. Кошти загального та спеціального фондів університету витрачалися відповідно до затверджених кошторисів доходів і видатків.

Шановні делегати конференції! Демократизація університетського життя, децентралізація управління та широке впровадження самоуправління є важливими принципами в нашій спільній роботі.

Відповідно до системи децентралізації університету, яку було впроваджено ще на початку незалежності України, навчально-наукові і дослідницькі підрозділи КПІ отримали широкі права автономії за усіма напрямками своєї діяльності. За цією ознакою вони фактично стали галузевими університетами, НДІ чи КБ. Сам же КПІ став для них об'єднувальною системою, яка відповідає за стратегію розвитку, стандарти якості навчання та наукових досліджень, кадрову політику та інші важливі види діяльності усіх підрозділів.

У цій системі вагомим чинником було створення вільної атмосфери, коли людина комфортно почувається в університеті. Коли стосунки між членами колективу ґрунтуються на повазі до людської праці, толерантності до різноманітних думок і унеможливають будь-які переслідування за це.

Така децентралізація управління з часом дала свої позитивні результати. Відбулася величезна активізація наукових шкіл, окремих учених і студентів автономних підрозділів, що дало нам значну кількість унікальних проривних результатів. Деякі з них висвітлені продемонстрований сьогодні фільм.

Разом з тим, виявилися і слабкі ланки цієї системи. Вона є ефективною за умови високої відповідальності і свідомості керівників усіх рівнів: від ректора до завідувача кафедри, завідувача лабораторії, старости академічної групи. Неякісне виконання своїх обов'язків на певному рівні управління призводить до суттєвого послаблення і навіть дискредитації цієї системи.

Так, прояви бюрократії і некомпетентності на рівні ректорату і центральних служб КПІ викликають глибоке розчарування і недовіру до системи децентралізації управління з боку колективу університету.

Неякісне виконання своїх обов'язків на рівні деканів факультетів і директорів інститутів призводить до занепаду певних напрямів роботи окремих підрозділів. Наприклад, серед обов'язків керівників цього рівня, як посадових осіб, є належне утримання наданої у використанні цим підрозділам частини майнового комплексу КПІ. Для цього підрозділи мають відповідні штатні одиниці і відповідні бюджети. Але через низьку якість управлінської роботи і недостатню відповідальність окремих керівників, у деяких навчальних корпусах університету в аварійному стані знаходяться місця загального користування, занедбані аудиторії, розбиті парти тощо.

Аналіз цієї ситуації показав, що в деяких підрозділах їх керівники роками не цікавляться станом відведеної їм матеріальної бази і, маючи кошти та штати, вчасно не подають пропозиції на оголошення тендерів на закупівлю необхідних матеріалів і виконання ремонтних робіт. Як наслідок, погіршуються умови роботи студентів і викладачів, наростає їх справедливе обурення і розчарування університетом.

Відсутність необхідної роботи зі своїми студентами на рівні кафедр призводить до того, що молоді люди часто потрапляють під вплив і управління зовнішніх, іноді деструктивних сил.

Таким чином, усвідомлюючи безальтернативність системи децентралізованого, демократичного управління, нашим завданням є її подальше вдосконалення шляхом постійного самоаналізу та усунення слабких ланок і помилок у роботі.

В університеті діє ефективна система захисту прав співробітників. Це профспілкова організація, комісія з розгляду трудових спорів, юридичне управління університету. Усі положення та накази про працю, заохочення та накладання стягнень на працівників і студентів, визначення їх функціональних обов'язків здійснюються відповідно до законодавства та узгоджуються з профспілковими комітетами та органами студентського самоврядування.

Велику увагу адміністрація разом з профспілками приділяла покращенню умов праці, вирішенню різноманітних соціальних питань студентів і співробітників КПІ.

Головним механізмом для вирішення таких питань протягом звітного періоду були колективні угоди, прийняття яких супроводжувалося широким і відкритим обговоренням. Це забезпечувало стабільність колективу протягом останніх 26 років, відсутність у ньому конфліктів і суперечностей. У зв'язку з цим наші колективні договори багаторазово займали перші місця у конкурсах ЦК Профспілки працівників освіти і науки України.

У свій звіт за семирічний період я намагався вкласти і результати виконання Колективного договору за 2018 рік. Проректори університету прозвітували на Вченій раді, а керівники 27 підрозділів перед своїми трудовими колективами і уклали колективні угоди на 2019 рік.

Шановні делегати конференції! Нашому університету завжди була притаманна роль лідера у розробці і втіленні масштабних планів і завдань. Запорукою цьому є славетна історія КПІ, видатні традиції наших попередників, натхненна праця викладачів, науковців, талановита, активна молодь. Саме це забезпечить Київській політехніці гідний і нестримний поступ і в майбутньому.

Дякую за увагу!

26 КВІТНЯ – МІЖНАРОДНИЙ ДЕНЬ ПАМ'ЯТІ ЧОРНОБИЛЯ

Олександр Лелеченко: урятував країну і світ

Народилося вже друге покоління українців, які знають про Чорнобильську трагедію лише з оповідей та документів. 26 квітня 1986 р. під час випробувань сталася аварія на 4-му блоці Чорнобильської АЕС, і в доквітля потрапило 7 т ядерного палива. В Україні та Білорусі виявилися зараженими 160 тис. кв. км території, постраждали 9 млн людей.

Зліва направо: О. Лелеченко, Г. Гончарук, О. Мелешко. КПІ, 1966 р.

Минають роки, та з пам'яті вдячних співвітчизників не стираються імена героїв, хто в ті трагічні дні не роздумуючи приборкував розенуздану атомну стихію. Щороку "КП" розповідає про політехників – живих і мертвих, хто брав участь у ліквідації наслідків аварії. Сьогодні згадаймо найпершого з них – випускника КПІ, Героя України Олександра Григоровича Лелеченка. Звичайний хлопчина з Полтавщини, він не мріяв про подвиги, не шукав героїчної професії, так розпорядилась доля, що саме завдяки його професіоналізму та самопожертві вдалося відвернути величезну біду.

Витоки

Дитинство не балувало Олександра. Із сім'ї пішов батько, не стало матері. Навчався в Харківському льотному училищі, у школі Вищої льотної підготовки. У 1961–1966 рр. був студентом електроенергетичного факультету Київського політехнічного інституту. З архівних матеріалів КПІ: здано за весь термін навчання 45 предметів, з них 17 – відмінно, 21 – добре, дипломний проект захистив на "відмінно", присвоєно кваліфікацію інженера-електрика за спеціальністю "Електричні станції". Набував досвіду та відшліфовував професійну майстерність на Слов'янській ДРЕС: начальником зміни, заступником начальника електроцеху. Із січня 1975 р. – старшим майстром з експлуатації електрообладнання на Запорізькій ДРЕС (м. Енергодар). Із березня 1975 р. – начальником зміни електроцеху, з 1979 р. – заступником начальника електроцеху Чорнобильської АЕС.

Становлення

Молодий, енергійний, з чудовими організаційськими здібностями, веселою вдачею, він любив працювати з молоддю, передавав свій досвід. Вирізнявся працелюбністю, вимогливістю до себе і до товаришів, високим рівнем технічних знань, широким світоглядом. П.С.Божко, ветеран ЧАЕС, випускник кафед-

ри автоматизації теплоенергетичних процесів КПІ, на той час виконроб Чорнобильського монтажного управління тресту "Гідроелектромонтаж", пам'ятає, як пишався, коли його роботу з монтажу електрообладнання Олександр Григорович прийняв без суттєвих зауважень. "З О.Лелеченком було приємно спілкуватися, – ділиться ветеран. – Він знав ціну часу, але завжди знаходив можливість вислухати підлеглих, монтажників, налагоджувальників. У складних ситуаціях рішення приймав такі, щоб нікому не було шкоди і була максимальна користь для виробництва".

Петро Петренко, випускник електроенергетичного факультету КПІ, розповідає: "Я виконував на ЧАЕС пуско-налагоджувальні роботи електрообладнання, а Олександр Григорович здійснював приймання виконавчих робіт. Він був старший років на десять, мав досвід, і мені багато чого вдалося у нього навчитися. Поступово наші стосунки переступили межу "робочих", і ми разом їздили в ліс, по ягоди чи гриби, було таке, що й навипередки змагалися на своїх бува-лих авто..."

Ціною життя

У перші години аварії Олександра Григоровича викликали на станцію. Хроніки скупі і небагатослівні: "Особисто забезпечував електропостачання обладнання систем безпеки і пожежогасіння. В умовах високого рівня радіації організував термінові роботи з попередження вибуху турбогенератора другої черги. Особисто здійснив необхідні перемикання на електролінійній установці, відвернувши тим самим подачу водню, який будь-якої миті міг вибухнути, в машинний зал станції, на даху якого вже палало полум'я". Ветеран Запорізької АЕС О.Г.Малишко згадує: "Не дозволяючи підлеглому персоналу перебувати на небезпеч-

лише в електролінійній. Над станцією нависла загроза потужного водневого вибуху, страшнішого за той, що уже стався. І Олександр, крокуючи по уламках радіоактивного графіту, дістався ресиверного поля і перекрив необхідні вентилялі (як потім з'ясувалося, військові під захистом танкової броні, пролітаючи цю ділянку на швидкості 90 км/год, отримували річну дозу радіації). Повернувся в машзал, перевірів, що водень продовжує надходити (очевидно, залишковий із трубопроводів), знову пішов і повторно затягнув вентилялі. Повернувся й із задоволенням відзначив відсутність водню. Так буденно рятують людство".

Начальник радіаційної безпеки станції М.І.Істомін кілька разів пропонував О.Лелеченку покинути майданчик ЧАЕС. Та той "не почув". Олександра Григоровича мали відправити на лікування до Москви з першою групою потерпілих. Попри категоричну вимогу директора станції В.П.Брюханова – лікуватися, він втік з лікарні і попуткою повернувся на станцію. Лише 30 квітня його терміново доправили в київську клініку. Лікар М.П.Ягодін, який супроводжував героя, дуже переживав, що не доведе пацієнта. Та той прожив ще тиждень з діагно-

зом "гостра променева хвороба, доза опромінення – 2500 рентген". Похований на Полтавщині.

Пам'ять нащадків

Центральна газета СРСР "Правда" у травні 1986 р. писала: "О.Лелеченко думав про безпеку людей, усіх – крім себе. Потрібно було перекрити заслінки подачі водню. Нікого не пущив, сам пішов".

За героїський подвиг в ім'я життя нинішніх і прийдешніх поколінь, особисту мужність і самопожертву, виявлені в ліквідації аварії на Чорнобильській АЕС, посмертно О.Лелеченко нагороджений орденом Леніна (1986), відзнакою Президента України – хрестом "За мужність" (1996). У 2006 р. нагороджений орденом "Золота Зірка" та присвоєно звання Героя України.

Пам'ять героя увічнюють меморіальні дошки на прохідній ДТЕК Запорізької ТЕС, на будівлі навчально-

тренувального центру Запорізької АЕС та ін. На сьогодні видається цілком логічним клопотання ветеранів енергетичної галузі про встановлення меморіальної дошки Герою України, випускнику КПІ О.Г.Лелеченку на території університету. Нехай це буде нагадуванням молодим поколінням не тільки про відданість науці, а й про громадянську свідомість, яка завжди має бути поряд з наукою.

П.С.Божко, випускник КПІ 1979 р.,
П.О.Петренко, випускник КПІ 1971 р.

Монумент Героям Чорнобиля, м. Славутич

них ділянках, ціною власного здоров'я і життя він виконував роботи з ліквідації наслідків аварії в зоні сильного радіаційного впливу".

Докладніше розповідає заслужений енергетик України О.Б.Мелешко: "Олександр вимикав напругу особисто і допускав пожежників до гасіння, письмово гарантуючи відсутність напруги, а відсутність радіації ніхто не гарантував, цього не вимагали інструкції. Він виявив інтенсивне надходження водню в машзал блоків № 3 і 4, який можна було перекрити

День відкритих дверей – KPI Science Fest

Виступає Ю.І. Якименко

Середина весни – це час, коли абітурієнти остаточно визначаються, де саме вони хотіли б навчатися після закінчення школи. Щоб допомогти їм, 20 квітня в нашому університеті було організовано День відкритих дверей.

Отримати інформацію про особливості вступу до КПІ ім. Ігоря Сікорського та навчання в ньому з перших уст приїхали не лише кияни, але й жителі інших міст і сіл з 16 областей України. А серед більш як шестисот відвідувачів можна було зустріти і випускників шкіл, і дітей значно молодших, які тільки починають цікавитися технікою. Знайомство з університетом розпочалося для них не в строгих аудиторіях, а в найбільшому залі Державного політехнічного музею при КПІ ім. Ігоря Сікорського, адже проходив День відкритих дверей у форматі фестивалю науки KPI Science Fest. Окрім друкованої продукції про напрями навчання та спеціальності, за якими провадиться підготовка в університеті, на столах біля розгорнутих у музеї стендів факультетів та інститутів можна було побачити обладнан-

ня, пристрої, прилади, хімічний посуд з реактивами, навіть зброю (саме зброю, бо участь у Дні відкритих дверей брала й військова кафедра) тощо. Поруч стояли викладачі, аспіранти і студенти, які показували розробки своїх факультетів і давали пояснення щодо них усім охочим. Крім того, для відвідувачів було організовано екскурсії по музею. До речі, біля входу до нього та його Відділу авіації та космонавтики ім. Ігоря Сікорського члени університетського ракетомодельного гуртка провели запуски розроблених ними ракет С-класу, а неподалік майбутнім студентам про своє навчання і захоплення розповідали розробники університетських болідів "Формула Студент КПІ".

Трохи далі інші політехніки демонстрували фізичні та хімічні експерименти...

За півтори години відвідувачі перемістилися до історичного корпусу №1, де у відомій кожному київському політехнікові Великій фізичній аудиторії керівник викладачів компанії ZNOUA "ЗНО без стресу" Оксана Бондаренко провела для школярів майстер-клас, як підвищити свою емоційну стійкість і правильно підготуватися та успішно пройти тестування.

На трибуні її змінив перший проректор університету академік НАН України Юрій Якименко. Він розповів гостям про університет, його наукові школи, традиції, а також зупинився на можливостях вибудовувати власні освітні траєкторії в межах обраних спеціальностей з урахуванням впровадження міждисциплінарних програм та програм подвійних дипломів з іноземними вишами. Поінформовав він слухачів і про працевлаштування випускників КПІ ім. Ігоря Сікорського та перспективи кар'єрного зростання, які дають здобути в університеті знання та його диплом.

Про цьогорічні умови вступу докладно поінформовав майбутніх абітурієнтів заступник голови Приймальної комісії Валерій Можаровський. Після цього, як і завжди на подібних заходах, спілкування проходило у форматі запитань-відповідей щодо конкретних аспектів вступної кампанії.

Подальша робота Дня відкритих дверей проходила на факультетах, кафедрах і в лабораторіях університету.

Дмитро Стефанович

● КОНКУРС ● КОНКУРС ●

НАЦІОНАЛЬНИЙ ТЕХНІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ УКРАЇНИ «Київський політехнічний інститут імені Ігоря Сікорського» ОГОЛОШУЄ КОНКУРС

на заміщення вакантних з 01.07.2019 р. посад професорів (д. н., проф., науковий ступінь, вчене звання відповідно до профілю кафедри) по кафедрах:
– кафедри мікроелектроніки;
– кафедри конструювання верстатів та машин;
– кафедри загальної фізики та фізики твердого тіла;

на заміщення вакантних з 01.07.2019 р. посад доцента (канд. наук, доц., науковий

ступінь, вчене звання відповідно до профілю кафедри), асистента по інституту, факультету, кафедрах:

Інститут енергозбереження та енергоменеджменту
Кафедра теплотехніки та енергозбереження

асистентів – 1
Хіміко-технологічний факультет

Кафедра органічної хімії та технології органічних речовин
доцентів – 1

на заміщення вакантних з 01.09.2019 р. посад доцентів (канд. наук, доц., науковий ступінь, вчене звання відповідно до профілю кафедри), асистентів по інституту, факультетах, кафедрах:

Механіко-машинобудівний інститут

Кафедра лазерної техніки та фізико-технічних технологій
доцентів – 1

Кафедра механіки пластичності матеріалів та ресурсозберігаючих процесів

доцентів – 1
асистентів – 1
Інженерно-хімічний факультет
Кафедра хімічного, полімерного та силікатного машинобудування

доцентів – 2
Факультет прикладної математики
Кафедра системного програмування і спеціалізованих комп'ютерних систем
доцентів – 1

Термін подання документів – місяць від дня опублікування оголошення.

Адреса: 03056, Київ-56, проспект Перемоги, 37, загальний відділ, кімн. 163; тел. 406-82-82. Університет житлом не забезпечує.

«КИЇВСЬКИЙ ПОЛІТЕХНІК»

газета Національного технічного університету України «Київський політехнічний інститут імені Ігоря Сікорського»
<http://www.kpi.ua/kp>

✉ 03056, Київ-56
проспект Перемоги, 37
корпус № 1, кімната № 221
✉ gazeta@kpi.ua
☎ гол. ред. 204-85-95; ред. 204-99-29

Начальник відділу зв'язків із ЗМІ

Д.Л. СТЕФАНОВИЧ

Головний редактор
В.В. ЯНКОВИЙ

Провідні редактори

В.М. ІГНАТОВИЧ

Н.Є. ЛІБЕРТ

Додрукарська підготовка матеріалів

О.В. НЕСТЕРЕНКО

Дизайн та комп'ютерна верстка

І.Й. БАКУН

Л.М. КОТОВСЬКА

Коректор

О.А. КІЛІХЕВИЧ

Реєстраційне свідоцтво Кі-130 від 21. 11. 1995 р.

Друкарня КПІ ім. Ігоря Сікорського, видавництво «Політехніка», м. Київ, вул. Політехнічна, 14, корп. 15
Тираж 500

Відповідальність за достовірність інформації несуть автори.
Позиція редакції не завжди збігається з авторською.